
===== Yazı Yazısı =====

:date: 2014-11-23 03:41:51 +0200

.. :Author: Emin Reşah .. :Date: <1974 - Thu 14:24>

Yazı yazmayı seven adamlar, konu sıkıntısına düşünce yazı hakkında yazar. Konu sıkıntım olduğundan değil de, yazı hakkında yazı yazan bu adamlar hakkında yazacağım için dolaylı yoldan yazı yazısı yazmış olacağım.

Yeryüzünde varlığının önemini abartmayı sevmeyen meslek grubu var mıdır bilmiyorum. *Ya olmasaydınız* diye doktorlara sorsanız öleceğimizi, mimarlara sorsanız kümeste yaşayacağımızı, mühendislere sorsanız taş devrine döneceğimizi, hakimlere sorsanız birbirimizi doğrayacağımızı, avukatlara sorsanız hakimlerin bizi doğrayacağını, ekonomistlere sorsanız saçıp savuracağımızı, işletmecilere sorsanız iflas edeceğimizi, lağımcılara sorsanız lağımda yüzeceğimizi söylerler. Ben bunlardan bir tek lağımcılara inanırım, diğerleri hakkında şüphem var.

Peki, yazarlara sorsanız ne derler?

Kendimi yazar kabul etmeye çalıştım ama *ben olmasam şöyle böyle olurdunuz* diyecek bir tehlike göremedim. Ben yazar olsam *ve olmasam*, siz gayet güzel yaşamaya devam edersiniz bence, başınıza kötü bir iş gelmez.

Neden yazar milleti bu kadar önemli bir iş yapıyormuş gibi duruyor o zaman? *En barbar kabileler hariç tüm milletler kitaplarla yönetilir* diyor mesela adam, kitap varsa, onun bir yazarı da vardır, ergo yazarlar yönetmektedir tüm dünyayı.

Eskiden bütün meslekler, aynen kıtaların milyonlarca sene önce birleşik olduğu gibi yekvücutken, yani bir adam hem hekim, hem hakim, hem fizikçi, hem *feylesof* olabilirken, yazmak gerçekten önemliymiş. Çünkü yazan adam bunu eliyle yazarmış, bizim gibi klavyeyle değil ve bu yazılanlar elle çoğaltılmış, bizim gibi ışıklı harfler dünyanın dört yanına anında ulaşmazmış. Onun için bizimki gibi faydası olmayan yazı yazılmazmış, yazmanın bir kıymeti varmış, yazar da hayli nadirattan, elmas gibi bir şeymiş.

O kitaplar için dünyayı yönettiğini söyleyebilirsiniz, ancak zamanımızdaki kitapların pek çoğu kendini yönetmekten aciz adamların yazdığı üfürmeler. Nasıl olacak da dünyayı yönetecek, hayret.

Adamın yaptığı ortalama adamı gıcıklayacak bir konu bulup, üçyüz sayfa okuru sıkmayacak cümleler kurmak. Bunu da hayatta hiç rastlamadığımız şekilde aynı kahramanın kuyruğuna takılıp yapmak tabii. Neden tırt romanların (ve filmlerin) hepsinde iki zıt karakter bulunur? Çünkü o ikisini başa koyunca zaten ağız dalaşı bile yapsalar yüz sayfayı kurtarırsınız. Neden karakter sayısı sınırlıdır ve her şey aynı kişilerin başına gelir? Çünkü karakter sayısı arttıkça yazması da, okuması da *lineer* olarak değil, neredeyse *üstel* olarak zorlaşır. İki kişinin hikayesini anlatmak 200 sayfa tutuyorsa, üç kişininkini anlatmak 800 sayfa, dört kişininkini 1600 sayfa tutar.

Her neyse, diyeceğim o ki zamanımızda yazı yazmak kolaylaşmış ve bu sebeple de önemini kaybetmiştir. Abartmanın lüzumu yoktur. Çocuklarımız değilse de torunlarımız *kitap* kavramıyla hiç tanışmayacak, biz şimdi kalaycılarını nasıl hatırlıyorsak, onlar da yazarları öyle hatırlayacak.

Bunun sebebi de en başta teknolojik. İnsanların yazma ihtiyacı giderek azalıyor, yazıya ilgi de aynı oranda azalıyor. Bu yazıyı buraya kadar okuduysanız, bir azınlıkta olduğunuzu da zaten biliyorsunuz demektir. Bu yazı bir adamın muz kabuğuna basıp düşmesini konu alan otuz saniyelik bir videonun milyonda biri kadar ilgi görmez.

Derler ki, Lao Tzu herkesin okuma öğrenmesine karşıydı, çünkü insanların okuduklarının etkisiyle şahsi tecrübeyi gözardı edeceklerini düşünürdü. Benzer bir düşünce Eflatun'da da mevcuttu ki diyalog yazmış ve okuru da bir ölçüde konuya dahil etmeye çalışmıştır. Şems'in Celaleddin'in kitaplarını havuza atmasındaki hikmetin bir kısmı da bu olsa gerektir. Hatta derler ki Hz Ebubekir de Kur'an'ın iki kapak arasında toplanması ilk teklif edildiğinde, belki de benzer bir fikirle, sözün yazıya aktarılmasının *tehlikeli* olması sebebiyle pek istekli olmamıştır.

Zamanımızda yazının yorumlanması gereken ve bu sebeple ister istemez subjektif bir katkı bekleyen bir ortam olduğunu unutma meylili mevcut. Yazınca oluyor, bitiyor, her şey anlaşılıyor gibi. Halbuki en sınırlı iletişim ortamlarından biri, öyle olduğu için günlük hayatı aktarmaya çalıştıkta yeni semboller kazanmış, önce noktalama işaretleri, şimdilerde emoticon'larla zenginleşmek *zorunda* kalmıştır. Yine de yeterli değildir, çünkü konuşma dili bile hayatı tam olarak aktaramazken, kağıt üzerine dökülmüş sembollerin nasıl olup da size bilmediğiniz bir şeyi öğretebileceği hayli kaygan bir tartışmadır.

Buna rağmen yazarlar kendilerini dünyanın en kremalı kısmı gibi görmekte ısrar eder. Kültürün ve insanlığın bekçisi, hayatın ve hakikatin müfessiri, oluş sırrının varisidir./Ben olmasaydım/ cümlesi kurmaz, *ben var olayım diye* cümlesi kurar. Bütün meslekler yazar yazısını yazabilsin diye varolmuştur, onun için o olmasa, diğerlerinin de olmasına gerek yoktur.

Miadı dolmuş ve ölüme gün sayan mesleğin sonu hiç bir yazarın aktaramayacağı kadar trajik.